

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΣΟΥ...

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Έπ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγικές σκέψεις

«Γνώρισε την ένορία σου και γνώρισέ την στους άλλους». Αυτή ήταν η φράση-κλειδί που παρακινούσε τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Γ' εξαμήνου του Τμήματος Ποιμαντικής — στα πλαίσια του μαθήματος της Ποιμαντικής — να έλθουν σε έπαφή με τις ένορίες τους και να ευαίσθητοποιηθούν ως προς το ποιμαντικό έργο που συντελείται σ' αυτές. Πόσες φορές η ένορία μας δεν παραμένει ο άγνωστος Χ, που δεν τον γνωρίζουμε, αν δεν συμβαίνει να μη θέλουμε ούτε να τον ξέρουμε.

Αυτό δεν συμβαίνει, όμως, μόνο σε φοιτητές που πρωτοέρχονται από την έπαρχία τους, άγνωστοι μεταξύ άγνωστων, και παραμένουν άγνωστοι στην ένορία και στη γειτονιά όπου εγκαθίστανται. Και μόνιμοι κάτοικοι ακόμα δεν γνωρίζουν τί συμβαίνει σ' αυτές. Είναι φορές που η άγνοια είναι άμοιβαία. «Αν, μάλιστα, δεν ξεπεραστεί, θα καταλήξει ασφαλώς σε τέλεια αποξένωση. Ένορία και ένοριτες θα είναι «άγνωστούμενοι τῷ προσώπῳ» (άγνωστοι προσωπικῶς· πρβλ. Γαλάτας α' 22).

Μερικές φορές παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο και οἱ ἴδιοι οἱ ποιμένες να μη γνωρίζουν σε βάθος τὴ δική τους ένορία. Πρόσωπα και πράγματα, μέσα και δυνατότητες που ὑφίστανται μένουν ἀνεργά, ἄγονα και ἄκαρπα, καθότι μη γνωστά. Γιατί μόνο ἡ «αἴγνωση» ἀποφέρει καρπούς και καθιστᾶ γόνιμες τὴς ἐνώσεις (πρβλ. Γενέσεως δ' 1). Ἀπαιτεῖται, λοιπόν, γνώση, διάγνωση και ἀποτύπωση τῶν δυνατοτήτων.

Σκεφθήκαμε, ἐπομένως, ὅτι κάποιο κατάλληλο «ἐργαλεῖο» θὰ μπορούσε να βοηθήσει στὴ δ ι ἄ γ ν ω σ η και μία πρώτη «ἐπίσκεψη γνωριμίας» θὰ δημιουργήσει μία προσωπική σχέση. Τὰ ὑπόλοιπα θὰ ἦταν ζήτημα χρόνου. Ὁ φοιτητής, ἐφοδιασμένος με ἕνα συστατικό γράμμα ἐπισκεπτόταν τὴν ένορία του, ἐρχόταν σε έπαφή με τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι και τὸν βοηθοῦσαν στὴ συμπλήρωση τοῦ ἐργαλείου, που στὴ συγκεκριμένη περίπτωση ἦταν ἕνα Ἐ ρ ω τ η ὁ γ ι ο με τίτλο: Ἐνοριακή ὀργάνωση και ζωή.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς πρώτης ἐπαφῆς ἦταν ἐνθαρρυντικά. Παρὰ τὴς μικρῆς ἀμοιβαῖες ἐπιφυλάξεις, οἱ περισσότεροι χαίρονταν για τὴ γνωριμία και προσέφεραν και ἔργο θετικό μετὰ ταῦτα στὴς ένορίες τους. Πολλοὶ ἱερεῖς ἀλλάζαν και αὐτοὶ γνώμη

ὡς πρὸς τὴν εἰκόνα που εἶχαν σχηματίσει για τοὺς φοιτητές μας.

Τὸ Ἐρωτηματολόγιο που συμπλήρωναν οἱ φοιτητές, με ὀρισμένες παραλλαγές, προσφέρεται σήμερα στοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Ἐφημερίου» ὡς βοηθητικός μίτος για τὴ διερεύνηση τῆς ένοριακῆς ὀργανώσεως και ζωῆς*. Δὲν εἶναι ὅμως ἀπαραίτητο να μᾶς ἐπιστρέψουν συμπληρωμένο τὸ ἐρωτηματολόγιο οἱ ἀγαπητοὶ Ἐφημέριοι. Ἀρκεῖ οἱ ἴδιοι να τὸ συμπληρώσουν για τὸν ἑαυτό τους και να διερευνήσουν με αὐτὸν τὸν τρόπο τὴ δική τους ένορία και να συζητήσουν τὴς περαιτέρω προοπτικῆς ὀργανώσεως τοῦ ποιμαντικοῦ τους ἔργου.

Ὅλα, βέβαια, αὐτὰ τὰ στοιχεῖα που ζητοῦνται δὲν στοιχειοθετοῦν ἀπαραίτητως τὴ φυσιογνωμία και κάθε ένορίας (ἀστικῆς, ἡμιστικῆς ἢ ἀγροτικῆς). Δὲν σημαίνει πάλι, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἀνευρίσκονται σε ὅλες τὴς ένορίες. Ἡ ὑπαρξη τῶν περισσοτέρων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴς ὑφιστάμενες τοπικῆς συνθήκες, ἀπὸ τὴς ἀναλαμβανόμενες πρωτοβουλίες κληρικῶν και λαϊκῶν, ἀπὸ τὴς προτεραιότητες που θέτουν ἐκκλησιαστικά συμβούλια, ποιμένες και προϊστάμενες ἀρχές.

Μερικὰ στοιχεῖα μπορεί να θεωρηθῶν ἀπὸ ὀρισμένους ὑπερβολικά· ἄλλα μπορεί να παροτρύνουν σε δραστηριοποίηση. Σὲ πολλῆς ένορίες θὰ ὑπάρχουν πραγματικότητες που τὴς ἀγνωοῦμε. Δίδεται πάντως ἡ εὐχέρεια να προστεθοῦν στὴ στήλη τῶν Παρατηρήσεων και ἄλλες ἐκδηλώσεις που δὲν ἔχουν συμπεριληφθεῖ ἢ και προβλεφθεῖ στο Ἐρωτηματολόγιο και που ἔχει καθιερωθεῖ να γίνονται ἐδῶ και πολὺ καιρὸ στὴς ένορίες αὐτές.

Θὰ περιμένουμε με πολλὴ προσδοκία κάθε ὑπόδειξη και συμπληρωματικὴ παρατήρηση.

* Τὸ Ἐρωτηματολόγιο αὐτό, που ἐπὶ σειρά ἐτῶν δίνεται ὡς φροντιστηριακὴ ἀσκηση στὸ μάθημα τῆς Ποιμαντικῆς, με στόχο τὴν προετοιμασία τῶν «ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων» που κάνουν οἱ φοιτητές σε ένορίες τῶν Ἀθηνῶν συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν βοηθὸ κ. Γεώργιο Εὐθυμίου, βελτιώθηκε και συμπληρώθηκε με τὴ συνεργασία τοῦ φοιτητῆ μας κ. Δημήτρη Παπούλη και τοῦ συνεργάτη μας θεολόγου καθηγητῆ κ. Στέφανου Κομμαρόπουλου. Ὑπάρχουν ἤδη ἐκατὸ ἐπεξεργασμένα ἐρωτηματολόγια για ένορίες τῶν Ἀθηνῶν και τῆς περιφέρειας.